

Complete Concept Note

# INDIAN POLITY

(ভাৰতীয় ৰাজনীতি)

USEFUL FOR

 ASSAM TET

 ASSAM POLICE



Visit: [www.lakshyacourses.in](http://www.lakshyacourses.in)



Whatsapp: +91 8638597235



facebook.com/lakshyacourses

# CONTENT (সূচীপত্ৰ)

Indian constitution (ভাৰতৰ সংবিধান)
Sources of the Indian constitution (ভাৰতীয় সংবিধানৰ উৎস)
Parts of the Constitution (সংবিধানৰ অংশসমূহ)
Schedule of the Constitution (সংবিধানৰ অনুসূচী)
Preamble of the Constitution (সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনা)
Amendment of the Constitution (সংবিধান সংশোধন)
Fundamental Duties (মৌলিক কৰ্তব্য)
Directive Principles of State Policy (ৰাজ্যিক নিৰ্দেশনামূলক নীতি)
Basis Structure of the Constitution (সংবিধানৰ ভিত্তি গাঁথনি)
Rajya Sabha (ৰাজ্যসভা)
Lok Sabha (লোকসভা)
Parliament (সংসদ)
Council of Ministers and Cabinet Ministers (মন্ত্ৰী পৰিষদ আৰু কেবিনেট মন্ত্ৰী)
Prime Minister (প্ৰধানমন্ত্ৰী)
President (ৰাষ্ট্ৰপতি)
Governor (ৰাজ্যপাল)
High Court (উচ্চ ন্যায়ালয়)
Union Public Service Commission (কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগ)
Finance Commission (বিত্ত আয়োগ)
Controller and Auditor General of India (ভাৰতৰ নিয়ন্ত্ৰক আৰু মহানিৰীক্ষক)
Attorney General of India
Emergency Provisions (জৰুৰীকালীন ব্যৱস্থাসমূহ)

## Indian constitution (ভাৰতৰ সংবিধান):

### Demand for a Constituent Assembly

- ❖ It was in 1934 that the idea of a Constituent Assembly for India was put forward for the first time by M. N. Roy, a pioneer of Communist movement in India.  
১৯৩৪ চনত ভাৰতৰ কমিউনিষ্ট আন্দোলনৰ পথ প্ৰদৰ্শক এম. এন. ৰয়ে সংবিধান সভাৰ ধাৰণাটো আগবঢ়াইছিল।
- ❖ In 1935, the Indian National Congress (INC), for the first time, officially demanded a Constitution Assembly to frame the Constitution of India.  
১৯৩৫ চনত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছে (INC), প্ৰথমবাৰৰ বাবে আনুষ্ঠানিকভাৱে ভাৰতৰ সংবিধান প্ৰণয়ন কৰিবলৈ সংবিধান সভাৰ দাবী জনায়।
- ❖ In 1938, Jawaharlal Nehru, on behalf the INC declared that 'the Constitution of free India must be framed, without outside interference.'  
১৯৩৮ চনত জৱাহৰলাল নেহেৰুৱে INCৰ ফালৰ পৰা ঘোষণা কৰে যে বাহিৰৰ হস্তক্ষেপ নোহোৱাকৈ স্বাধীন ভাৰতৰ সংবিধান ফ্ৰেমৱৰ্ক কৰিব লাগিব।
- ❖ The demand was finally accepted in principle by the British Government in what is known as the 'August Offer' of 1940, Cripps Mission 1942, Cabinet Mission 1946.  
অৱশেষত 1940 চনৰ 'আগষ্ট অফাৰ' ক্ৰিপছ মিছন 1942, কেবিনেট মিছন 1946 ত ব্ৰিটিছ চৰকাৰে এই দাবী নীতিগতভাৱে গ্ৰহণ কৰিছিল।

### Composition of The Constitution Assembly

- ❖ The constitution Assembly was constituted in November 1946 under the scheme formulated by the cabinet mission plan.
- ❖ কেবিনেট মিছন প্লেনে প্ৰণয়ন কৰা আঁচনিৰ অধীনত ১৯৪৬ চনৰ নৱেম্বৰ মাহত সংবিধান সভাৰ গঠন কৰা হয়।
- ❖ The features of the scheme were -  
আঁচনিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আছিল-
  - ✓ The total strength of the constitution Assembly was to be 389. Of these, 296 seats were to be allotted to British India and 93 seats to the Princely States.  
সংবিধান সভাৰ মুঠ আসন ৩৮৯ খন আছিল। ইয়াৰে ২৯৬ খন আসন ব্ৰিটিছ অধীন ভাৰতক আৰু ৯৩ খন আসন ৰাজকীয় ৰাজ্যক দিয়া হৈছিল।
  - ✓ Each province and princely state were to be allotted seats in proportion to their respective population. Roughly, one seats was to be allotted for every million population.  
প্ৰতিখন প্ৰদেশ আৰু ৰাজকীয় ৰাজ্যক নিজ নিজ জনসংখ্যাৰ অনুপাতে আসন দিয়া হৈছিল। প্ৰতি নিযুত জনসংখ্যাৰ বাবে এখন আসন দিয়া হৈছিল।
  - ✓ Seats allocated to each British province were to be divided among the three principal communities - Muslims, Sikhs and general (all except Muslims and Sikhs), in proportion to their population.  
প্ৰতিখন ব্ৰিটিছ প্ৰদেশৰ বাবে আবণ্টিত আসনসমূহ জনসংখ্যাৰ অনুপাতে তিনিটা প্ৰধান সম্প্ৰদায় মুছলমান, শিখ আৰু সাধাৰণৰ মাজত ভাগ কৰিছিল।

- ✓ The representatives of each community were to be elected by members of that community in the provincial legislative assembly and voting was to be by the method of proportional representation by means of Single transferable vote.

প্রতিটো সম্প্রদায়ৰ প্ৰতিনিধি প্ৰাদেশিক বিধানসভাত সেই সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলে নিৰ্বাচন কৰিছিল আৰু ভোটদান একক হস্তান্তৰযোগ্য ভোটৰ দ্বাৰা আনুপাতিক প্ৰতিনিধিত্বৰ পদ্ধতিৰে কৰিছিল।

- ✓ The representative of princely states were to be nominated by the heads of the princely states.
- ✓ ৰাজকীয় ৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰতিনিধিক ৰাজকীয় ৰাষ্ট্ৰৰ মূৰব্বীয়ে মনোনীত কৰিছিল।

### **Working of the Constituent Assembly**

- ❖ The constituent Assembly held its first meeting on December 9, 1946.  
সংবিধান সভাৰ প্ৰথম বৈঠক 1946 চনৰ 9 ডিচেম্বৰত অনুষ্ঠিত হৈছিল।
- ❖ Dr Sachidananda Sinha, the oldest member, was elected as the temporary President of the Assembly.  
বিধানসভাৰ অস্থায়ী সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচিত হয় আটাইতকৈ বয়সীয়া সদস্য ড° সচ্চিদানন্দ সিনহা।
- ❖ Later, Dr. Rajendra Prasad was elected as the President of the Assembly.  
পৰৱৰ্তী সময়ত ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ বিধানসভাৰ সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচিত হয়।
- ❖ The Constituent Assembly had 11 sessions over two years, 11 months and 18 days.  
সংবিধান সভাৰ দুবছৰ 11 মাহ 18 দিনত 11 টা অধিবেশন অনুষ্ঠিত হৈছিল।
- ❖ The constitution-makers had gone through the constitutions of about 60 countries, and the Draft Constitution was considered for 114 days.  
সংবিধান নিৰ্মাতাসকলে প্ৰায় 60খন দেশৰ সংবিধান চালি-জাৰি চাইছিল আৰু সংবিধানৰ খচৰা 114 দিনৰ বাবে বিবেচনা কৰা হৈছিল।
- ❖ The total expenditure incurred on making the Constitution amounted to 64 lakh.  
সংবিধান নিৰ্মাণৰ বাবে মুঠ ব্যয়ৰ পৰিমাণ আছিল 64 লাখ।

### **Major Committees**

- ❖ Union Powers Committee - Jawaharlal Nehru.  
কেন্দ্ৰীয় ক্ষমতা সমিতি - জৱাহৰলাল নেহৰু
- ❖ Union Constitution Committee -Jawaharlal Nehru  
কেন্দ্ৰীয় সংবিধান সমিতি - জৱাহৰলাল নেহৰু
- ❖ Provincial Constitution Committee - Sardar Patel.  
প্ৰাদেশিক সংবিধান সমিতি - চৰ্দাৰ পেটেল।
- ❖ Drafting Committee - Dr. B.R. Ambedkar.  
খচৰা সমিতি - ড° বি. আৰ. আম্বেদকাৰ।
- ❖ Advisory Committee on Fundamental Rights, minorities and Excluded Areas- Sardar Patel.  
This committee had the following five sub-committees:

1. Procedure Established by law

### জাপান

1. আইনৰ দ্বাৰা স্থাপিত পদ্ধতি

### Soviet Union (USSR) (now, Russia)

1. Fundamental duties

2. Ideals of justice (social, economic and political) in the Preamble

### ছোভিয়েট ইউনিয়ন (USSR) (বৰ্তমান, ৰাছিয়া):

1. মৌলিক কৰ্তব্য

2. প্ৰস্তাৱনাত ন্যায়ৰ আদৰ্শ (সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক)।

### United Kingdom

1. Parliamentary government

2. Rule of Law

3. Legislative procedure

4. Single Citizenship

5. Cabinet system

6. Prerogative writs

7. Parliamentary privileges

8. Bicameralism

### যুক্তৰাজ্য

1. সংসদীয় চৰকাৰ

2. আইনৰ শাসন

3. বিধান প্ৰণয়ন পদ্ধতি

4. একক নাগৰিকত্ব

5. কেবিনেট ব্যৱস্থা

6. প্ৰি'গেটিভ ৰিট

7. সংসদীয় বিশেষাধিকাৰ

8. দ্বিসদস্যবাদ

### United State

1. Fundamental rights

2. Independence of judiciary

- Article 1 – Name and territory of the union.
- Article 2 – Admission and establishment of the new state.
- Article 3 - Formation of new states and alteration of areas, boundaries and home of existing states

### অংশ -১ – অনুচ্ছেদ ১ৰ পৰা অনুচ্ছেদ ২লৈকে

- অনুচ্ছেদ ১ – সংঘৰ নাম আৰু ভূখণ্ড।
- অনুচ্ছেদ ২ – নতুন ৰাজ্যৰ নামভৰ্তি আৰু প্রতিষ্ঠা।
- অনুচ্ছেদ ৩ - নতুন ৰাজ্য গঠন আৰু বৰ্তমানৰ ৰাজ্যসমূহৰ অঞ্চল, সীমাৰ পৰিৱৰ্তন।

### Part -3- Article 12 to Article 35

- Article 12 – Definition of the state.
- Article 13 – Laws inconsistent with or in derogation of the Fundamental Rights.

### অংশ -৩- অনুচ্ছেদ ১২ৰ পৰা অনুচ্ছেদ ৩৫লৈকে

- অনুচ্ছেদ ১২ – ৰাষ্ট্ৰৰ সংজ্ঞা।
- অনুচ্ছেদ ১৩ – মৌলিক অধিকাৰক সংশোধন কৰিবলৈ বাধা।

### Fundamental Rights

1. Right to Equality (14-18)
2. Right to Freedom (19-22)
3. Right against Exploitation (23-24)
4. Right to Freedom to Religion (25-28)
5. Right for education and Culture (29-30)
6. Right to Constitutional remedy (32)

### মৌলিক অধিকাৰ

1. সমতাৰ অধিকাৰ (১৪-১৮)
  2. স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ (১৯-২২)
  3. শোষণৰ বিৰুদ্ধে অধিকাৰ (২৩-২৪)
  4. ধৰ্মৰ স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ (২৫-২৮)
  5. শিক্ষা আৰু সংস্কৃতিৰ অধিকাৰ (২৯-৩০)
  6. সাংবিধানিক প্ৰতিকাৰৰ অধিকাৰ (৩২)
- Article No – 14 : Equality before the law